

ואיבעית אימא, נעמיד את הברייתא באופן אחד, ולא בשני אופנים חלוקים כמו שהעמדנו בתירוץ הקודם, אלא בכל שלשת המקרים מדובר בכגון דמחתא שמונחת התורה על ארעא.

והא קא משמע לן התנא במציעתא, דאף על גב דמחתא שמונחת התורה על ארעא, והיה אז מקום לומר שנשבע בגוילין שבה, בכל זאת, כיון דאמר "במה שכתוב בה" — מהני, כיון שכוונתו להשבע בשם ה' שבתורה.

והסיפא היא מיותרת, כי באומרו "בה ובמה שכתוב בה", פשוט הוא שאין כוונתו להשבע רק בגוילים אלא גם בשמות הקודש שבתורה.

ובא היתור של הסיפא לגלות שהברייתא מדברת באופן הזה, שאינו מחזיק את ספר התורה בידו אלא הוא מונח לפניו, ובכל זאת מחדשת המציעתא שאם אומר שהוא נשבע "במה שכתוב בה", אין כוונתו על הגוילים אלא על השמות הקדושים שבתורה.

ודברי הברייתא — בנוסח של "זו, ואין צריך לומר זו", קתני.

כי הרי אחרי שמגלה הסיפא על המציעתא שמדובר באופן שספר התורה אינו בידו אלא מונח לפניו, אין כל חידוש בדברי הסיפא עצמה.

ואילו בסיפא, מדובר שאינו מחזיק את ספר התורה, אלא הוא מונח לפניו. ואז, אם יאמר רק "במה שכתוב בה" כוונתו היא לגוילים שספר התורה כתוב בהן.

ולכן רק אם יאמר "בה ובמה שכתוב בה", תהיה משמעות דבריו שהוא נשבע בשם ה' הכתוב בה.

וכך חילק רב נחמן:

הא, הסיפא שהוא אומר "בה ובמה שכתוב בה", מדובר בה בכגון דמחתא אורייתא אארעא, שמונחת התורה על הקרקע, וכפי שהתבאר.

ואילו הא שאמרה הברייתא ברישא "הנודר בתורה", ובמציעתא "הנודר במה שכתוב בה" — מדובר בכגון דנקיט לה לתורה בידיה.

ומבאר רב נחמן את חילוקו —

אם הוא נודר כאשר ספר התורה מחתא על ארעא — דעתיה אגוילי, דעתו להשבע בגוילים, ואין ממש בשבועתו. ולכן, רק אם אמר את הנוסח "בה ובמה שכתוב בה" הרי הוא מתכוון להשבע בשם ה' הכתוב בתורה.

אך אם בשעה שנודר הוא נקיט לה לתורה בידיה, ואמר שנשבע בתורה — דעתיה על האזכרות שבה.

והרשב"א.

ויש מפרשים שבתורה נאמר נדר ואיסור, ובהם הוא מתפיס. רמב"ם ושולחן ערוך.

ואילו הראב"ד סבור, שהוא מתפיס בשמות הקודש שבתורה, שקדושתן היא מכח כתיבתו

וכוונתו של האדם.

והרשב"א והמאירי ביארו שכל ספר התורה נחשב דבר הנודר כיון שקדושתו היא מכח כוונת הכתיבה של האדם לכתוב אותו לשם קדושת ספר תורה.